

Trest smrti – Shrnutí

Jako téma své diplomové práce jsem zvolil trest smrti. Trest smrti je fenomén, který lidstvo provází od nejstarších dob, kdy byl nejpoužívanějším trestem. Ačkoliv je nejvyšší trest v současnosti na ústupu a v mnoha státech světa byl již zrušen, je to stále téma, které vzbuzuje vášnivé diskuze. V České republice byl trest smrti zrušen před více než dvaceti lety, většina obyvatel ale v průzkumech veřejného mínění volá po jeho obnově. Proto jsem se rozhodl v této práci vypořádat především s otázkou přijatelnosti trestu smrti a dále pracovat s alternativami tohoto trestu, které nabízí náš právní řád.

V úvodu mé práce jsem určil okruh dílčích témat, kterým se budu dále věnovat, a položil si otázky, na které bych měl v průběhu práce odpovědět. Celá diplomová práce je rozdělena do osmi hlavních kapitol, které se dále dělí do podkapitol.

V první kapitole se věnuji pojmu a účelu trestu jako takového. Shrnuji zde historické teorie o účelu trestání, a to jak teorie retribuční, utilitární, tak i teorie smíšené. V poslední podkapitole pak popisují účel trestu v současném českém trestním právu.

V druhé kapitole pak stručně charakterizují trest smrti i s využitím poznatků o účelu trestu z předchozí kapitoly.

Třetí nejrozsáhlejší kapitola se věnuje ústřednímu tématu celé práce a tou je přijatelnost trestu smrti. V první podkapitole představují nejčastější argumenty odpůrců trestu smrti spolu se svým názorem, ve druhé podkapitole naopak představují nejčastější argumenty zastánců trestu smrti, opět i s vlastním názorem. Ve třetí podkapitole pak přináším ucelený pohled na problematiku přijatelnosti trestu smrti a pokouším se zodpovědět hlavní otázku, kterou jsem si stanovil v úvodu.

Čtvrtá kapitola nahlíží na trest smrti v kontextu světových dějin od nejstarších dob až po současnost. Zvláště se zde věnuji abolicionistickému hnutí v 18. a 19. století a přijetí nejvýznamnějších mezinárodních dokumentů, které byly důvodem zrušení trestu smrti v mnoha státech světa.

Pátá kapitola se zaměřuje na historický vývoj trestu smrti na našem území včetně vývoje právní úpravy, zde se zabývám především trestními kodexy a dalšími předpisy, podle kterých se ukládal trest smrti v Československu.

Šestá kapitola přibližuje postavení trestu smrti v současném světě. Uvádím zde přehled zemí, které trest smrti vykonávají, a přehled zemí, kde byl trest smrti zrušen de iure a de facto, statické údaje o vykonaných trestech smrti v roce 2012. Na závěr kapitoly popisují stav ratifikace nejdůležitějších mezinárodních úmluv, které trest smrti zakazují.

Sedmá kapitola se zabývá trestem odnětí svobody na doživotí, který v našem právním řádu představuje alternativu za zrušený trest smrti. V jednotlivých podkapitolách se zabírám jeho základní charakteristikou, podmínkami ukládání tohoto trestu, institutem podmíněného propuštění, pozitivy a negativy doživotního trestu a také se snažím odpovědět na otázku, zda je tento trest dostatečnou alternativou.

V poslední osmé kapitole se pak zamýšlím nad směřováním trestí politiky státu a nad možnostmi právní úpravy doživotního trestu. Zde se snažím přinést řešení rozporu mezi veřejným míněním a trestní politikou státu a také řešení problematických aspektů doživotního trestu.

V závěru pak popisují otázky, kterými jsem se musel v jednotlivých kapitolách zabývat a shrnuji dílčí závěry, ke kterým jsem v průběhu zpracovávání diplomové práce došel.